

25^η Μαρτίου, μία επέτειος χωρίς αντίκρουσμα

Οί επέτειοι έχουν συχνά στον τόπο μας ένα όχληρό χαρακτήρα: Έκφυλίζονται σε όχληρες συμβατικές εκδηλώσεις. Όσο και σ' αυτές τις περιπτώσεις διατηρούν τη σημασία τους σαν αναγκαστικά τεκμήρια της στάσης αυτών που τις γιορτάζουν απέναντι στο ιστορικό παρελθόν. Ό,τι ακριβώς κάνει τις επέτειους μας όχληρες, είναι το γεγονός πως οι πανηγυρίζοντες, συνήθως, θάβελαν να μην αναγκάζονται ν' αφήνουν να διαφανεί ή στάση τους αυτή. Ένα ιστορικό γεγονός στο τέλος εκφράζει ένα κοινωνικό φαινόμενο, κ' ένα κοινωνικό φαινόμενο δεν είναι χρονικά άσυνεχές· όσο ή συνέχειά του, ή δυναμική του κοινωνικού φαινομένου, δεν έχει έγγραφει θετικά στο πλαίσιο ενεργειών των ομάδων που είναι οί φορείς του πανηγυρισμού, τόσο αυξάνει και ή όχληρότητα της επέτειου: υπενθυμίζει άπλούστατα ή έθιμικά καθορισμένη πράξη διτι γι' αυτούς είναι άπροσπέλαστη ή ουσία του ιστορικού γεγονότος, του αντικειμένου του πανηγυρισμού τους. Έδώ βρίσκεται ή πηγή του έκχυδαϊσμού της ιστορικής μνήμης σε πανηγυριώτικες μεγαλοστομίες, πού, όταν τυχαίνει ή έπικαιρότητα να έξασφαλίζει κάποια άναλογία ανάμεσα στο έορταζόμενο γεγονός και στο παρόν, έπιζητούν έμμονα τη δημιουργία ψυχοκινητικών έντυπώσεων στους βαθμιαία άπαλλοτριωνόμενους από κάθε ιστορικότητα δέκτες.

Όσο ή άποφυγή της άνάλυση μιás στάσης απέναντι στο ιστορικό παρελθόν δεν περιερίζεται στους φορείς άποκλειστικά της πολιτικής έξουσίας, πού συνήθως είναι οί έκφωνητές των πανηγυριώτικων λόγων και κατά κανόνα οί έμπνευστές του πανηγυριώτικου πνεύματος. Άποτελεί αντίθετα γνώρισμα της κοινωνικής μας ζωής, έκπρεπές στοιχείο του πολιτισμού μας. Υποτίθεται πως έχουμε μιá ιστορική έπιστήμη και αντίστοιχα κέντρα έρευνας πού την καλλιεργούν· υποτίθεται διτι χρονικά το αντικείμενο αυτής της έπιστήμης δέ σταματά στο έτος 1453· υποτίθεται τέλος διτι υπάρχει ο νέος έλληνισμός ως αντικείμενο αυτής της έπιστήμης, διτι έρχεται να μάς θυμήσει ο πρόσφατος έορτασμός της 25ης Μαρτίου — ένός γεγονότος μη «άσυνεχούς»! Ένας άπολογισμός της δραστηριότητας αυτής της έπιστήμης και των κέντρων πού την πραγματοποιούν θα μιλούσε με καταπληκτική εύγλωττία, για να πεί διτι ή άρνητικότερη στάση απέναντι στο ιστορικό μας παρελθόν καθρεφτίζεται στ' άποτελέσματα της δραστηριότητας αυτής· κι' όταν σκεφθεί κανείς πως ή συστηματοποίηση (!) της νεοελληνικής έπιστήμης είναι τέκνο της πολιτείας και πως διτι άνεκτό ή άξιο λόγου έγινε, πραγματοποιήθηκε έξω από τα έρευνητικά σχήματα πού ή πολιτεία καθιέρωσε — είτε κέντρα έρευνας της Άκαδημίας είν' αυτά, είτε πανεπιστημιακές σχολές, είτε πιό διάχυτο πνεύμα πολιτισμού — είν' εύκολο να νιώσει ποιές μεγάλες χάρες χρωστά ή έλληνική ιστορική έπιστήμη στης πολιτείας τη φροντίδα. Κι αν στο τέλος ή ιστορική έπιστήμη έχει μιάν άξία για το παρόν, σα μιá δυνατότητα προσέγγισης του μέλλοντος, τότε ακόμα πιό άνάγλυφα βλέπει κανείς κ' έδώ πως πραγματώνεται ή συνείδηση της ευθύνης, πού λένε διτι άγρυπνη την έχουνε της πολιτείας οί φορείς. Θάταν σχηματικό να πεί κανείς διτι μιá έλλιπής έπιστήμη άνταν ακλά άπλώς μιάν έλλιπή πολιτεία· από τις προϋποθέσεις της έπιστήμης, δηλαδή από την έρευνα, ως την έπιστήμη, δηλαδή την έρμηνεία, υπάρχει μιá κλίμακα πού οί βαθμίδες της έπιδέχονται άνισομερή κι ως ένα σημείο αυτόνομη άνάπτυξη: τούτο σημαίνει πως μπορούσαμε να έχουμε άναπτυγμένους ιστορικούς κλάδους μέσα στο σώμα της νεοελληνικής ιστοριογραφίας, καθώς έχουμε σχετικά άναπτυγμένους κλάδους σε άλλες έπιστήμες. Θά μπορούσαμε λ.χ. να είχαμε έπιστημονικές εκδόσεις των πηγών της νεοελληνικής ιστορίας, να είχαμε βιβλία άναφοράς, συστηματικότερη αντιμετώπιση των άρχείων, έπιστημονικά περιοδικά άύστηρης ειδίκευσης, όπου θα καταχωριζόταν τουλάχιστο περιγραφικό ύλικό, θα μπορούσαμε να είχαμε προωθήσει κάποιο πρόγραμμα έρευνών για την άνεύρεση λανθάνοντος ύλικού

καὶ τὴ διάσωση γνωστοῦ, νὰ εἶχαμε μιὰ στοιχειώδη γνώση γιὰ ὅσες ἐργασίες γίνονται καὶ διασταυρώνονται μὲ τὰ ἐνδιαφέροντά μας σὲ ἄλλες χώρες· θὰ μπορούσαμε, χωρὶς ἀκόμα νᾶχουμε ἀποκτήσει προωθημένη μεθοδολογία, νὰ πάρουμε μυρουδιά γιὰ τοὺς στόχους μιᾶς σύγχρονης ἱστορικῆς ἐπιστήμης καὶ νὰ προσπαθήσουμε ν' ἀνιχνεύσουμε τὸ ὑλικὸ πού χρειάζεται ἢ ἐπιστήμη αὐτή· θὰ μπορούσαμε μὲ ἓνα λόγο νὰ εἶχαμε μιὰ τυπικὴ ἐμπιστοσύνη, καθὼς τυπικὴ ἐμπιστοσύνη ἔχουμε στὴν ἀρχαιολογία, λίγο περισσότερο στὴ λαογραφία — ἂν καὶ στὴν ἐπιστήμη αὐτὴ οἱ σημερινὲς πραγματώσεις δὲν βρίσκονται στὸ ἐπίπεδο πού προανάγγελε ἢ χαρραυγὴ τῆς. Ἡ ἱστορία τοῦ νέου ἑλληνισμοῦ ἔμεινε ἰδιωτικὴ ὑπόθεση· καὶ σὰν ἰδιωτικὴ ὑπόθεση ἀναπτύχθηκε ἀνισόμερα καὶ ἀμέθοδα: δίπλα σὲ κάποιες κατακτήσεις, πραγματοποιούμενες κυρίως στὴν ἱστορία τῆς παιδείας, στὴν ἔκδοση περιγραφικοῦ ὑλικοῦ, στὴν προσωπογραφία, δίπλα σὲ μερικὲς μετρημένες στὰ δάχτυλα προωθημένες ἐπιδόσεις — πού ἢ στάση ἀπέναντι στοὺς φορεῖς τοῦς τῆς πολιτείας δὲν ἦταν μόνο οὐδέτερη ἀλλὰ ἐχθρική — ὑπάρχουν χαοτικὰ κενὰ· κενὰ στὴν κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἱστορία, κενὰ θεμελιώδη ἀναφορικὰ μὲ τὴ γνώση τῶν μὴ ἑλληνόγλωσσων πηγῶν — εἴτε τουρκικὲς εἶναι οἱ πηγές αὐτές, εἴτε εὐρωπαϊκὲς. Ἀσυγχώρητη ἄγνοια τῶν σλαβικῶν γλωσσῶν ἐμποδίζει τὴ γνώση τῶν ἐρευνῶν πού γίνονται στὰ γειτονικὰ κράτη, ἀσυγχώρητη ἔλλειψη ἐπιστημονικῶν ἐπαφῶν μὲ τοὺς Τούρκους ἐπιστήμονες προκαλεῖ πλήρη σχεδὸν ἄγνοια τῶν πολύτιμων γιὰ τὶς σπουδές μας ἐρευνῶν τοῦς, ἐπιφέρει ἀμβλυνση τῶν ἐρευνητικῶν αἰτημάτων ἐκείνων, πού ἂν πραγματοποιούνταν θὰ ἐξασφάλιζαν ἓνα ὑλικὸ πάνω στὸ ὁποῖο θὰ ἦταν δυνατὸ νὰ στηριχθεῖ μιὰ εὐπρόσωπη ἱστορικὴ ἐπιστήμη τοῦ νέου ἑλληνισμοῦ.

Στὸ μεταξὺ ἔφθασε ὁ καιρὸς πού ἡ κακὴ ἀρχὴ καρποφόρησε: σήμερα περισσότερο ἀπὸ ἄλλοτε παρέχονται οἱ δυνατότητες γιὰ ἐπιστημονικὴ εἰδίκευση· σήμερα ὑπάρχουν περισσότερο ἐρεθισμοὶ γιὰ νὰ διατυπώσουμε ἓνα σύστημα ἐρωτήσεων, στὶς ὁποῖες θὰ πρέπει νὰ δώσει ἀπαντήσεις ἢ ἐρευνα. Ὡστόσο στὶς προσφερόμενες εὐκαιρίες δὲν παρουσιάζεται καὶ τὸ ἀντίστοιχο ἐνδιαφέρον καὶ τὸ πράγμα ἔχει μιὰν ἀπλὴ ἐξήγηση: τὰ κέντρα τῆς παιδείας δὲν κάνουν τίποτε, ὥστε νὰ δημιουργηθοῦν οἱ ὑποδοχὲς στὶς προσφερόμενες εὐκαιρίες στὶς νεοελληνικὲς ἱστορικὲς σπουδές ἢ κυριολεκτικότερα οἱ φορεῖς τῆς ἱστορικῆς νεοελληνικῆς ἐπιστήμης δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ δώσουν στοὺς δέκτες τοῦς, στοὺς σπουδαστές, τὴν κατάλληλη προπαρασκευὴ ὥστε ν' ἀξιοποιήσουν τὶς εὐκαιρίες ἐπιστημονικῆς εἰδίκευσης πού ἔτυχε νὰ τοὺς προσφερθοῦν μὲ τὶς ὑποτροφίες στὸ ἐξωτερικόν. Ἔτσι παρουσιάστηκε τὸ φαινόμενο νὰ χαθεῖ κι αὐτὴ ἡ δυνατότητα γιὰ τὴν προκοπὴ τῆς ἱστορίας τοῦ νέου ἑλληνισμοῦ, πού μολοντοῦτο διαθέτει τέσσερις ἔδρες στὰ δύο μας Πανεπιστήμια κι ἀπὸ καιρὸ σκοπεύουν νὰ τὶς κάμουν ἕξη — καὶ παλιότερα μάλιστα ὀχτῶ ἢ ἑπτὰ χωρὶς νὰ συνυπολογίσει κανεὶς καὶ τὶς ἄλλες τὶς συγγενικὲς.

Εἶναι φανερὸ πὼς γιὰ νὰ ἰκανοποιηθεῖ ἔστω καὶ τὸ ἐλάχιστο τῶν ἐπιδιώξεων ἀπὸ μιὰ Διοίκηση, θὰ πρέπει αὐτὴ νὰ νιώθει τὸν ἑαυτὸ τῆς ὀργανικὰ προερχόμενο ἀπὸ τὴ δυναμικὴ τοῦ κοινωνικοῦ φαινομένου πού προκάλεσε τὴν ἐπανάσταση. Ὅταν ὁμως αὐτὴ βρίσκεται σ' ἀντίθεση μὲ τὴν ἀγωνιστικὴ παράδοση τοῦ 21, τότε ἀσχολεῖται μὲ γιορτασμοὺς περισσίας καὶ περιττῆς λαμπρότητας. Ἴσως κάποτε νὰ συγχρονιστεῖ, νὰ προχωρήσει ἀκόμα καὶ σ' ἓνα στοιχειώδη προγραμματισμὸ διαθέτοντας 50 καὶ 100 μισθοὺς σ' ἐρευνητές, μὲ σκοπὸ ὁμως νὰ ἀποτελματώσει τὴν κατάσταση. Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι οἱ προοδευτικὲς ἐθνικὲς πνευματικὲς δυνάμεις τοῦ τόπου μας, ὀφείλουν ἀπαλλασσόμενες ἀπὸ κάθε ἐπίδραση τῆς ἀντιεπιστημοσύνης μὲ τὴν ὁποία θέλει νὰ τὶς ἐμβολιάζει τὸ διάχυτο στὴ χώρα μας ἐπίσημο πνεῦμα, νὰ διαμορφώσουν τὶς προϋποθέσεις μιᾶς ἐπιστημονικῆς στάσης ἀπέναντι στὴν ἱστορία τοῦ ἑλληνισμοῦ· ἀρχίζοντας κι ἐδῶ ἀπὸ ἓνα ἐλάχιστο ποσὸ ἐπιστημονικῆς κληρονομιάς καὶ μ' ἓνα τεράστιο ποσὸ κακῆς κληρονομιάς. Ὅτι δὲν προσφέρεται μὲ τὴ μορφή τῆς ἐπίσημης παιδείας ἢ ἀπὸ τὸ βάρος τῆς τεχνητῆς αὐθεντίας, ὅτι τέλος ἀποτελεῖ στοιχεῖο ἐπιστήμης θὰ μπορέσει νὰ γίνῃ τὸ σημεῖο ἀφετηρίας σὲ ἀνθρώπους πού, διάσπαρτοι χωρὶς σήμερα δεσμοὺς ἐπικοινωνίας, αἰσθάνονται πὼς ἐπείγει τὸ πρόβλημα.

Πιστοὶ στὸ νόημα τῆς ἐποχῆς μας

Ἡ μεγάλη μάχη γιὰ τὴν ἀποτροπὴ τοῦ θερμοπυρηνικοῦ ὀλέθρου καὶ τὴν ἐδραίωση τῆς παγκόσμιας εἰρήνης, προχωρεῖ, ἀναπτύσσεται σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς σύγχρονης ζωῆς καὶ κερδίζει ἔδαφος παντοῦ. Ἡ ὑπόθεση τῆς εἰρήνης ἔπαψε νὰ εἶναι νοσταλγία

καὶ ἔγινε ζωτικὴ ἀνάγκη καὶ καθημερινὸ ἰδανικὸ τῆς ἀνθρωπότητος. Τὸ νόημά της συνταυτίσθηκε μὲ τὸ νόημα τῆς ἐποχῆς μας.

Σήμερα ὁ ἄνθρωπος ἐξορμᾷ γιὰ τὴν κατάκτηση τοῦ οὐρανοῦ. Διέσπασε τὸ ἄτομο καὶ ἀποδέσμευσε τεράστιες δυνάμεις ἐνέργειας ποὺ τὶς χαλιναγωγεῖ καὶ τὶς βάζει στὴν ὑπηρεσία του. Ὁ ἄνθρωπος τῶν ἡμερῶν μας ἐξοπλισμένος μὲ τὶς γνώσεις τῆς προωθημένης ἐπιστήμης καὶ τεχνικῆς, ἐπαναστατικὰ ἀλλάζει τοὺς τρόπους τῆς κοινωνικῆς παραγωγῆς καὶ δημιουργεῖ τὶς ὑλικὲς προϋποθέσεις τῆς εὐημερίας του. Ἡ ἀνθρώπινη συνείδηση δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ μείνει στάσιμη. Κάθε μέρα ἀναπτύσσεται κι' αὐτή, ἐναρμονίζεται μὲ τὸν ὑψηλὸ βαθμὸ τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς δραστηριότητος τοῦ ἀνθρώπου. Μὲ ἀγανάκτηση ἀπορρίπτει τοὺς παλιούς ἐκείνους θεσμοὺς ποὺ καταδίκασαν τὸν ἄνθρωπο νὰ ζεῖ στὴν βαρβαρότητα. Οἱ θεσμοὶ τῆς καταπίεσης, τῆς ἐξαθλίωσης καὶ τῆς ἀναξιοπρέπειας ἔγιναν ἀπαράδεκτοι. Ἡ ἀνθρωπότητα μάχεται: οἱ ἀποικιακὲς αὐτοκρατορίες καταρρέουν, οἱ φασιστικὲς δικτατορίες συνθλίβονται, ἡ κοινωνικὴ ἀδικία ἔγινε ἀβάστακτο βάρος. Ἡ ἀνθρωπότητα παλεύει καὶ κατακτᾷ. Ἡ ἐλευθερία, ἡ δημοκρατία, ἡ ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία, ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη καὶ πρόοδος ἔπαυαν νὰ εἶναι ὄνειρο καὶ γίνονται ζωντανὴ πραγματικότητα. Τὸ νόημα τῆς ἐποχῆς μας εἶναι νόημα ὑψηλοῦ ἀνθρωπισμοῦ, εἰρηνικῆς διαδίκης καὶ κοινωνικῆς συναδέλφωσης τῶν λαῶν.

Σήμερα ὁ πόλεμος, ἡ περιφρόνηση στὴ ζωὴ καὶ στοὺς θησαυροὺς τοῦ πολιτισμοῦ ποὺ δημιούργησε ὁ μόχθος τοῦ ἀνθρώπου, θεωρεῖται ἐγκλημα καὶ κατάρα. Καὶ δμως, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι τὸ φάσμα ποὺ κατατρέχει τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ πόλεμος, ὁ ὄλεθρος τοῦ θανάτου, παραμένει τὸ ἰδανικὸ, ἡ ἄμεση ἐπιδίωξη τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων ποὺ ζοῦν καὶ δροῦν καταδικασμένες ἀπὸ τὴν ἱστορία καὶ ποὺ μὲ κάθε μέσο προσπαθοῦν νὰ γυρίσουν τὸν τροχὸ τῆς προόδου πρὸς τὰ πίσω. Ὁ πόλεμος, ὁ θάνατος καὶ ἡ σταθεροποίηση τῆς πισθοδρομικῆς βαρβαρότητας, ποτὲ ἄλλοτε δὲν συμβάδιζαν τόσο πολὺ.

Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, σὰν ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς μας, σὰν ἔθνος ζηλωτῶν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐλευθερίας, σὰν λαὸς ἐργατικότητος καὶ προόδου, διαμαρτυρόμαστε γιὰ τὴν οἱ κυβερνήτες τοῦ τόπου μας ἀκολουθοῦν πολιτικὴ ποὺ δὲν διαγράφεται μέσα στὰ πλαίσια αὐτά.

Οἱ κύκλοι τοῦ βορειοατλαντικοῦ συμφώνου ποὺ συνεχίζουν ἐντατικὸς ἐξοπλισμοὺς καὶ παίρνουν ἀπὸ τώρα στὸ Αἰγαῖο θέσεις πολεμικῆς μάχης, βλέπουν τὴν Ἑλλάδα σὰν ἓνα προχωρημένο ὀρμητήριο κι' ἀπὸ τὰ πρῶτα θύματα ἐνὸς θερμοπυρηνικοῦ πολέμου. Πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες, ὁ ἀνώτερος διοικητὴς τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων τοῦ ΝΑΤΟ, στρατηγὸς Λέμνιτσερ, ἐζήτησε τὴν αὐξηση τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν καὶ ἐδήλωσε ὅτι ἡ Ἑλλάδα καλύπτεται ἀπὸ τὴν πυρηνικὴ δύναμη ἀνίχνευσης τοῦ ΝΑΤΟ. Μετὰ τὸν Λέμνιτσερ, ἦλθε ὁ Ταίηλορ καὶ μετὰ τὸν Ταίηλορ θὰ ἔλθει κάποιος ἄλλος στρατιωτικὸς ἐγκέφαλος. Καὶ οἱ ἰθύνοντες τοῦ τόπου μας ὄχι μόνον ἀφήνονται νὰ παρασυρθοῦν στὴν ἐπικίνδυνη αὐτὴ πορεία τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ μὲ ζῆλο τὴν ὑποστηρίζουν. Λέγουν ὅτι «φυλάμε Θερμοπύλες κι' εἴμαστε ἡ ἀσπίδα τοῦ ἐλεύθερου κόσμου», ὅτι «ὁ λαὸς μας θὰ ὀλοκληρώσει τὴν ἐνδοξη ἀποστολὴ του, χορεύοντας ἀκόμη μιὰ φορά, τὸν χορὸ τοῦ Ζαλόγγου», ὅτι «εἴμαστε ἀτρόμητοι», ὅπως εἶπε ἓνας ὀρεσίβιος ὑπουργὸς μας.

Κι' ἐνῶ λαμβάνονται ὄλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα γιὰ νὰ συνεχισθεῖ ἡ πολιτικὴ αὐτὴ, ἡ παιδεία, ἡ κοινωνικὴ περίθαλψη καὶ παραγωγή καθυστεροῦν σὲ ἐπικίνδυνο βαθμὸ. Ἡ ἐπιστῆμη περιφρονεῖται καὶ κάθε ἄλλος τομέας κοινωνικῆς προόδου οὐσιαστικὰ παραμελεῖται. Γι' αὐτὸ τὸν σκοπὸ λειτουργεῖ καὶ ἓνας τεράστιος κλοιός, ποὺ ἀπὸ παντοῦ περισφίγγει καὶ ἐπιδιώκει νὰ πνίξει κάθε διαμαρτυρία τοῦ λαοῦ. Σ' αὐτὸ ἀποβλέπει καὶ ἡ βαθμιαία περιστολὴ τῆς δημοκρατίας καὶ ἡ διάβρωση τῶν συνταγματικῶν μας θεσμῶν. Τὸν πόλεμο διευκολύνει καὶ ἡ θυσία τῆς ἐθνικῆς μας ἀνεξαρτησίας, στὸ βωμὸ τῶν συμπερόντων τῶν μεγάλων τῆς Δύσεως. Στὸν πόλεμο ὀδηγεῖ κι' ὁ διωγμὸς καὶ ἡ προσπάθεια ἐξόντωσης κάθε φωτισμένης καὶ προοδευτικῆς δυνάμεως στὸν τόπο μας. Ἀκόμα καὶ ὁ ἄθως Μαραθῶνιος τῆς εἰρήνης ποὺ ὀργάνωσαν οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδας, ἦταν μιὰ πρόκληση στὸ πνεῦμα τοῦ πολέμου. Γι' αὐτὸ, ὁ ἄγριος Ἄρης ἔδειξε ὄλη τὴ σύγχυσή του: Κινητοποίηση τῆς ἀστυνομίας καὶ χωροφυλακῆς, κλείσιμο ὄλων τῶν «στρατηγικῶν» περασμάτων ἀπὸ φάλαγγες στρατοῦ, θωρακισμένα ἄρματα μάχης, πολύπλοκος μηχανισμὸς τηλεπικοινωνιῶν, ἑκατοντάδες συλλήψεις. Τίποτα δὲν ἔλειψε ἀπ' αὐτὴ τὴν πολεμικὴ ἐπιχείρηση. Ἀκόμα καὶ τὸ αἷμα. Κινητοποιήθηκε ὀλόκληρη ἡ πολεμικὴ μηχανὴ τοῦ κράτους γιὰ ν' ἀντιμετωπίσει τὴν φιλειρηνικὴ ἐκδήλωση τῶν νέων ποὺ, διέθεταν γιὰ «ὄπλα» τους τὸ ἰδανικὸ τῆς εἰρήνης καὶ τὸ ἐλπιδοφόρο τραγούδι τῆς ζωῆς. Πόσο πιὸ δυνατὴ εἶναι ἡ εἰρήνη ἀπὸ τὸν πόλεμο!

Ὁ ἐπιστημονικὸς καὶ πνευματικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδας χαίρεται γι' αὐτὴ τὴν ὑπεροχὴ καὶ μὲ αἰσιοδοξία προβλέπει στὴν ἐκβαση τῆς τύχης τῆς μεγάλης μάχης. Γνωρίζει πολὺ καλὰ ὅτι ἡ νίκη τῆς εἰρήνης, σημαίνει νίκη τῶν ἀνθρωπίνων δημοκρατικῶν δικαιωμάτων, νίκη τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς λαϊκῆς εὐημερίας. Μὲ λίγα λόγια γνωρίζει ὅτι μόνον μέσα στὴν εἰρήνη ἡ ἐλληνικὴ ἐπιστῆμη θὰ μπορέσει ν' ἀναπτυχθεῖ καὶ νὰ προκόψει, ὅπως ἐπίσης, συναισθάνεται τὶς τεράστιες εὐθύνες του στὴν μάχη γιὰ τὴν ἀποτροπὴ τοῦ πολέμου. Ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος τῆς πατρίδας μας δὲν ἀποτελεῖ παραφωνία. Ἰσα-ἴσα ἀγωνίζεται μὲ ὄλους τοὺς ἄλλους ἐπιστήμονες τοῦ κόσμου, μέσα ἀπὸ

τις γραμμές του λαού μας, για το μεγαλειώδες νόημα της εποχής μας. Στους νοσταλγούς του θερμοπυρηνικού πολέμου άπαντά: Μπορούμε ν' αγωνιστούμε για την ειρήνη. Θ' αγωνιστούμε και θα νικήσουμε. Όπου κινούνται οι δυνάμεις του πολέμου, ή ειρήνη δεν χαρίζεται αλλά κατακτάται.

Οι δικηγόροι αγωνίζονται

Η άποχή των δικηγόρων από τα δικαστήρια, που πραγματοποιήθηκε στις 29 και 30 Μαρτίου, υπήρξε γεγονός σημαντικό και ένδεικτικό ανάμεσα στους συνδικαλιστικούς - επαγγελματικούς αγώνες, επιστημονικών κλάδων στη χώρα μας. Έτσι, μέσα στον τελευταίο καιρό τρεις κατηγορίες επιστημόνων — Ιατροί, εκπαιδευτικοί και δικηγόροι — προχώρησαν στα δραστικά μέτρα της απεργίας και της άποχής από κάθε ενέργεια σχετική με το επάγγελμά τους, σαν μόνη διέξοδο, προκειμένου να πείσουν τους αρμόδιους παράγοντες της πολιτείας, όπως δώσουν λύσεις στα επείγοντα και σοβαρά προβλήματα που τους απασχολούν.

Η δημιουργία του ταμείου συνεργασίας, ή μείωση του ασφαλιστικού χρόνου, ή κατάργηση της πολυθεσίας, ή υποχρεωτική συμμετοχή δικηγόρων στα διοικητικά συμβούλια των νομικών προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ή μείωση των δικαστικών εξόδων, ή κατάργηση των διατάξεων εκείνων που επιτρέπουν την είσοδο «άλεξιπτωτιστών» στο δικηγορικό επάγγελμα, έτσι που να φράζουν από τη μιὰ μεριά το δρόμο στους νέους επιστήμονες και να ανταγωνίζονται τον μαχόμενο δικηγόρο από την άλλη, είναι από τα κυριώτερα αιτήματα πρωταρχικής σημασίας και καυτής επικαιρότητας των επαγγελματιών δικηγόρων, οι οποίοι ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, ζουν σε καθημερινό άγχος και εργάζονται κάτω από δυσμενείς υλικούς και ψυχολογικούς όρους, που οδηγούν το επάγγελμά τους σε μαρασμό και το λειτούργημά τους σε παρακμή.

Ακόμα, ο δικηγόρος που με τη συμμετοχή του στην άπονομή της δικαιοσύνης, στην διεξαγωγή των εκλογών και την συγκρότηση του Νομοθετικού σώματος, με την συναίσθηση του επιστήμονα, λειτουργού και επαγγελματία που με τον καθημερινό του μόχθο υπερασπίζεται τον άδικούμενο πολίτη, κατοχυρώνει τις ελευθερίες του και τα δικαιώματά του, με την συμμετοχή του, δηλαδή, στη διαμόρφωση του δημοσίου βίου των Ελλήνων πολιτών και τη λειτουργία της δημοκρατίας, είναι φυσικό ν' αρνείται τον έμπαιγμό που του κάνουν και να θέλει ν' αγωνισθεί χωρίς δισταγμό και χωρίς συμβιβασμούς. Γι' αυτό και είναι έτοιμος ν' αποδυθεί και σε νέους αγώνες. Από την καθημερινή και πλούσια εμπειρία του έχει «πλήρη απόδειξη» της άδιαφορίας των αρμοδίων, αλλά και πλήρη πεποίθηση στην αποτελεσματικότητα του αγώνος.

